

**ບົດຄວາມເຜີຍແຜ່ຜ່ານສື່ຕ່າງໆ
ຂໍ້ຄວນລະວັງສໍາລັບຜູ້ລົງທຶນໃນຮຸ້ນມືໃໝ່.**

**ຮຽບຮຽງໂດຍ: ສຸລິຍາ ໝັ້ນວິເສດ
ສໍານັກງານຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງຫຼັກຊັບ**

ໃນປະຈຸບັນ ຕະຫຼາດທຶນ ໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນມາໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 7 ປີ ແລ້ວ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງທາງເລືອກ ໃນການລົງທຶນໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ເພື່ອເປົ້າໝາຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໃນການລົງທຶນ ແລະ ໃນການເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການລົງທຶນໃຫ້ໄດ້ຜົນຕອບແທນຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະຫຼາຍໄດ້. ຄ່ຽງຄູ່ກັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ ຈະໄດ້ຮັບຈາກຕະຫຼາດທຶນ ກໍ່ຍັງມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຕິດພັນກັບການລົງທຶນເຊັ່ນດຽວກັນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ **ຄວາມສ່ຽງພາຍ ໃນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງພາຍນອກ.**

ຄວາມສ່ຽງພາຍໃນທີ່ເປັນຄວາມສ່ຽງທີ່ຕິດພັນກັບປັດໄຈພາຍໃນຂອງບໍລິສັດທີ່ເຮົາໄດ້ຕັດສິນໃຈລົງທຶນ ເຊັ່ນ: ຄວາມສ່ຽງທາງຍຸດທະສາດ ກໍ່ຄືຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວພັນກັບ ນະໂຍບາຍທີ່ບໍລິສັດໄດ້ຕັ້ງເປົ້າໝາຍໄວ້, ຄວາມ ສໍາພັນລະຫວ່າງບໍລິສັດ ແລະ ລູກຄ້າ. ຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນ ໝາຍເຖິງຄວາມສາມາດໃນການສໍາລະໜີ້ສິນ ທັງໝົດຂອງບໍລິສັດ, ຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານການດໍາເນີນງານ ທີ່ຕິດພັນກັບຂອດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ພາຍໃນບໍລິສັດ ເຊັ່ນ: ລະບົບກວດກາພາຍໃນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານບັນຊີ, ຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານ ກົດໝາຍ ໝາຍເຖິງຄວາມສ່ຽງທີ່ບໍລິສັດອາດກະທໍາຜິດຕໍ່ລະບຽບກົດໝາຍພາຍໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ອື່ນໆ ທີ່ຕິດພັນກັບບໍລິສັດດັ່ງກ່າວ. **ສໍາລັບຄວາມສ່ຽງພາຍນອກ** ແມ່ນຄວາມສ່ຽງທີ່ຕິດພັນກັບສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ບໍລິສັດບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ ເຊັ່ນ: ຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານການເມືອງ, ຄວາມສ່ຽງທີ່ຕິດພັນກັບການປ່ຽນຂອງ ເຕັກໂນໂລຊີ, ຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະເກີດໄພທໍາມະຊາດ, ຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກ ສ່ວນຫຼາຍຈະ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ເສດຖະກິດຂອງປະເທດມະຫາອໍານາດທາງເສດຖະກິດ ແລະ ວິກິດການເງິນຂອງແຕ່ລະພາກພື້ນທີ່ ສິ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມຕໍ່ການດໍາເນີນທຸລະກິດຂອງບໍລິສັດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງອື່ນໆ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ສໍາລັບຜູ້ລົງທຶນໃນວຽກງານຕະຫຼາດທຶນ ກໍ່ຄືຜູ້ລົງທຶນໃນຮຸ້ນຂອງບໍລິສັດຈິດທະບຽນ ໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ ໃນປະເທດທີ່ກໍາລັງພັດທະນາ ຫຼື ປະເທດທີ່ຫາກໍ່ສ້າງຕັ້ງຕະຫຼາດທຶນ ແມ່ນມີຄວາມສ່ຽງ ຄືດັ່ງ ລຸ່ມນີ້:

1. ບໍ່ມີຄວາມຮູ້: ເພາະວ່າການລົງທຶນໃນຮຸ້ນບໍ່ຄືກັບການຫຼິ້ນການພະນັນທົ່ວໄປ ທີ່ສາມາດເລີ່ມຕົ້ນໃໝ່ ໄດ້ຕາມໃຈປາຖະໜາ ມືໃໝ່ສ່ວນໃຫຍ່ເມື່ອມີຄວາມສິນໃຈໃນການລົງທຶນໃນຮຸ້ນ ກໍ່ໄປເປີດບັນຊີ ແລະ ສິ່ງຄໍາສັ່ງຊື້-ຂາຍທັນທີ ກົງກັນຂ້າມ ການລົງທຶນໃນຮຸ້ນແມ່ນຕ້ອງອາໄສຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບ ການ ດັ່ງນັ້ນ ກອນລົງທຶນໃນຮຸ້ນຕ້ອງໄດ້ສຶກສາໃຫ້ລະອຽດຖີ່ຖ້ວນເສຍກ່ອນ;
2. ຫຼຸເປົາ ຫຼື ເຊື້ອຄົນງາຍ: ໃນເມື່ອບໍ່ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບວຽກງານຕະຫຼາດທຶນ ຜູ້ລົງທຶນມືໃໝ່ຄວນເລີ່ມ ສຶກສາຈາກແຫຼ່ງຕ່າງໆທີ່ໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້ ແຕ່ຫຼາຍໆຄົນຊໍ້າພັດໄປເຊື່ອຄໍາແນະນໍາຂອງຄົນອ້ອມຂ້າງ, ຈາກໜັງສືລາຍວັນ ລວມໄປເຖິງບັນດາທີ່ຕັ້ງຕົນເອງວ່າເປັນຜູ້ຊ່ຽວຊານໃນການລົງທຶນ ແຕ່ກັບມາທີ່ ຄໍາຖາມທີ່ວ່າ ແຫຼ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ມີຄວາມເຊື່ອຖືຫຼາຍໜ້ອຍພຽງໃດ;
3. ມີຄວາມຮູ້ບໍ່ພຽງພໍ: ເມື່ອເກັບກ່ຽວປະສົບການໃນຕະຫຼາດທຶນໃນໄລຍະໃດໜຶ່ງ ມືໃໝ່ຈະເລີ່ມມີ ປະສົບການໃນແງ່ຕັ້ງໜ້າ ແລະ ຖືດຖອຍ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ມືໃໝ່ເລີ່ມມີຄວາມໝັ້ນໃຈ ແລະ ຄິດວ່າຕົນເອງ ຊໍານິຊໍານານຫຼາຍຂຶ້ນໃນການລົງທຶນໃນຕະຫຼາດທຶນ ຈຶ່ງບໍ່ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສຶກສາຫາຄວາມຮູ້ເພີ່ມຕື່ມ ຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ສ່ວນຫຼາຍນັກລົງທຶນກຸ່ມນີ້ສຸດທ້າຍກໍ່ຈະປະສົບຄວາມລົ້ມເຫຼວ;
4. ໃສ່ອາລົມເກີນເຫດ: ບໍ່ວ່າຈະເປັນຄວາມໂລບ, ຍ້ານ, ດີໃຈ, ເສຍໃຈ, ຕື່ນເຕັ້ນ ຫຼື ອື່ນໆ ໃນການ ລົງທຶນ ສືບເນື່ອງມາຈາກການລົງທຶນໃນຮຸ້ນ ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການວິເຄາະຢ່າງຮອບດ້ານກ່ອນການ

ຕັດສິນໃຈລົງທຶນ ທີ່ສໍາຄັນເມື່ອລົງທຶນໄປແລ້ວຕ້ອງມີວິໄນສຸດໆ ແລະ ມີກິນລະຍຸດສະເພາະການ ໃນເວລາທີ່ມີເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນແບບບໍ່ໄດ້ຄາດຄິດ ແຕ່ຫາກມີອາລົມເຂົ້າມາກ່ຽວຂ້ອງ ອາດເຮັດ ໃຫ້ການຕັດສິນໃຈຜິດພາດ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະເກັ່ງ ແລະ ມີຄວາມຮູ້ພຽງພໍແລ້ວກໍ່ຕາມ ສາມາດເຮັດໃຫ້ ເອົາຕົວລອດບໍ່ໄດ້ເພາະອາລົມພາໄປ ແລະ ໄດ້ມີຜູ້ຊ່ຽວຊານໃນຮຸ້ນທ່ານໜຶ່ງໄດ້ລະບຸວ່າ: “ການລົງທຶນ ນັ້ນ ຄວາມສະຫຼາດທາງດ້ານອາລົມແມ່ນສໍາຄັນກວ່າຄວາມສະຫຼາດທາງດ້ານສະຕິປັນຍາ”.

5. ມົວແຕ່ຖ້າກໍ່ເລີຍບໍ່ໄດ້ລົງທຶນຈັກເທື່ອ: ຄົນກຸ່ມນີ້ ຈະລໍຄອນຈົນມີຄວາມໝັ້ນໃຈຢ່າງສູງຈຶ່ງຈະຕັດສິນ ໃຈລົງທຶນ ຊຶ່ງຖືວ່າເປັນສິ່ງທີ່ຖືກຕ້ອງ ແຕ່ສິ່ງທີ່ຜິດພາດກໍ່ຄື ໃນໄລຍະເວລາທີ່ລໍຄອຍນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ສຶກສາ ເພີ່ມຕື່ມ ບ່າງຄັ້ງກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ສູນເສຍໂອກາດໃນການລົງທຶນໄປໃນທີ່ສຸດ.

ທີ່ຈິງແລ້ວ, ຄວາມຜິດພາດໃນຕະຫຼາດທຶນຍັງມີອີກຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແຕ່ສະຫຼຸບໃຫ້ແບບຫຍໍ້ໆ ສໍາລັບມືໃໝ່ ທີ່ມາລົງທຶນໃນຕະຫຼາດທຶນ ກໍ່ຄືການລົງທຶນໃນບໍລິສັດທີ່ຈິດທະບຽນໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ ແມ່ນການບໍ່ມີຄວາມຜ່ອມ ຫຼື ມີຄວາມຮີບຮ້ອນລົງທຶນຫຼາຍເກີນໄປ ຊຶ່ງຂໍ້ແນະນໍາເບື້ອງຕົ້ນທີ່ຕິດພັນກໍ່ຄື ຢ່າງຮີບຮ້ອນເກີນໄປ, ຄວນສຶກສາ ຂໍ້ມູນ ຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ໝັ້ນໃຈແລ້ວຄ່ອຍຕັດສິນໃຈລົງທຶນ.